T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 681
KARAR NO : 2017 / 43
KARAR TR : 20.02.2017

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi istemiyle açtığı rücuen tazminat davasının, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : E. Sigorta A.Ş.
Vekili : Av. D.B.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. Y.P.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacı şirket tarafından sigortalanan 21 GH 131 plakalı aracın 13.02.2010 tarihinde Diyarbakır-Kulp karayolunda yolun bozuk olması ve viraj bölümünün yüksek olması sebebiyle maddi hasarlı kazanın meydana geldiğini, sigortalısının kaza geçirmesi nedeniyle davacı şirket tarafından ödenen 14.900,00 TL tazminatın ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte kazanın oluşumundan sorumlu olduğu ileri sürülen davalı kurum tarafından ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

DİYARBAKIR 3. İDARE MAHKEMESİ: 08.03.2011 gün ve E:2011/1092, K:2011/110 sayılı kararı ile "2576 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesinin 3/a bendinde dava dilekçelerinin görev bakımından inceleneceği, 15. maddesinin 1/a bendinde adli yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği hükme bağlanmıştır.

6009 sayılı Tebligat Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 14. maddesi ile değişen 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesinde, işleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil bu Kanundan doğan sorumluluk davalarının, adli yargıda görüleceği kurala bağlanmıştır.

Dava dilekçesinin incelenmesinden; davacı şirketin sigortalısının Diyarbakır İli, Kulp Karayolu'nda 13.02.2010 tarihinde kaza yaptığı, bu kaza nedeniyle davacı şirketin 14.900,00 TL ödemede bulunduğu, yolun bakım ve onarımının yeterince yapılmaması nedeniyle davalı kurumun sorumlu olduğu, bu nedenle ödenen miktarın davalı kurum tarafından karşılanması gerektiği ileri sürülerek bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Yukarıda alıntısı yapılan Kanun hükmü uyarınca, 2918 sayılı kanun'dan doğan sorumluluk davalarında adli yargının görevli olduğu, 13.02.2010 tarihli kaza tespit tutanağında kazanın oluşumunda 2918 sayılı Kanun'da yer alan gerekli işaretlemelerin yapılması yükümlülüğüne uyulmaması nedeniyle davalı kuruma kusur atfedildiği, bu nedenle uyuşmazlığın çözümünde davalı kurumun anılan Kanun'dan doğan bir sorumluluğunun bulunup bulunmadığının araştırılması gerektiği anlaşıldığından davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu" gerekçesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, taraflarca temyiz edilmeyen kararın 04.06.2014 tarihinde kesinleştirildiği anlaşılmıştır.

Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Diyarbakır 3. Asliye Hukuk Mahkemesi: 12.06.2012 gün ve E:2011/453 K:2012/330 sayılı kararı ile "Makina Mühendisi Trafik Hasar ve Kusur Uzmanı bilirkişi İbrahim M. Sevimli raporunda: 21 GPH 131 plaka sayılı araç sürücüsü Abdurrahman Acar'ın 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun madde 52/a ve madde 52/b kuralları ihlali dolayısıyla 8/8 oranında aslı kusurlu olduğu bildirilmekle, davacının sigortalısının tam kusurlu olduğu" gerekçesiyle davanın reddine karar vermiş, karar davacı vekilince temyiz edilmiştir.

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi:25.06.2013 gün ve E:2013/6742, K:2013/9936 sayılı kararıyla, "Dava trafik kazasından kaynaklanan rücuan maddi tazminat istemine ilişkindir. Davalı idarenin kazanın meydana geldiği karayolundaki bakım ve onarım görevini yerine getirmediğinden, hizmet kusuruna dayalı olarak dava açılmıştır. Hizmet kusurundan dolayı açılan davalar 2577 sayılı Yasanın 2. maddesi gereği tam yargı davası olarak ikame edilmelidir. Mahkemece yargı yolu bakımından görevsizlik kararı verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi doğru görülmemiştir" gerekçesiyle kararın bozulmasına hükmetmiştir.

Diyarbakır 3. Asliye Hukuk Mahkemesi: 10.07.2014 gün ve E:2014/888, K:2014/1213 sayılı kararı ile "Uyuşmazlık Mahkemesinin benzer olaylarda adli yargının görevli olduğuna dair verdiği birden fazla karar olduğu"

gerekçesiyle önceki kararında direnmiş, karar davacı vekilince temyiz edilmiştir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu: 04.11.2015 tarih E: 2015/17-86, K:2015/2364 sayılı ilamla ; " hizmet kusuruna dayalı olarak açılan davada idari yargı kolunun görevli olduğu yönündeki Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararma uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırı "olduğundan bahisle bozulmasına karar vermiş,

DİYARBAKIR 3. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 04.05.2016 gün ve E:2016/187, K:2016/488 sayılı kararı ile Hukuk Genel Kurulu bozma ilamı doğrultusunda yapılan yargılama sonucunda; açılan davanın idari yargının görev alanına girmesi nedeniyle davanın usulden reddine…" şeklindeki gerekçesi ile davanın görev nedeniyle usulden reddine karar vermiş, karar taraflarca temyiz edilmeyerek 09.09.2016 tarihinde kesinleşmiştir.

Oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için davacı vekili 20.09.2016 tarihli dilekçeyle Mahkememize başvurmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 20.2.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; idari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargı, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle oluştuğu öne sürülen zararın rücuan tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu Kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş, aynı Kanunun, "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde; " Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

j) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Diyarbakır-Kulp karayolunda seyir halindeyken kaza yapan sigortalı araçta meydana gelen zararın davacı şirket tarafından karşılandığı, kazanın oluşumunda yolun bozuk ve viraj bölümünün yüksek olmasının

etkili olduğu ileri sürülerek, ödeme miktarının kusurlu idareden rücuan tazmini talebiyle davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, Diyarbakır 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 04.05.2016 gün ve E:2016/187 K:2016/488 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Diyarbakır 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 04.05.2016 gün ve E:2016/187 K:2016/488 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 20.02.2017 gününde ÜYE Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Ali ÇOLAK	Yusuf Ziyaattin CENİK	Alaittin Ali ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Mehmet AKBULUT	Yüksel DOĞAN

KARŞI OY

3.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/580 K:2015/592 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum.20.02.2017

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN